

Moss
kommune

**Strategisk plan for
enhet skole 2025-2030**

Innhold

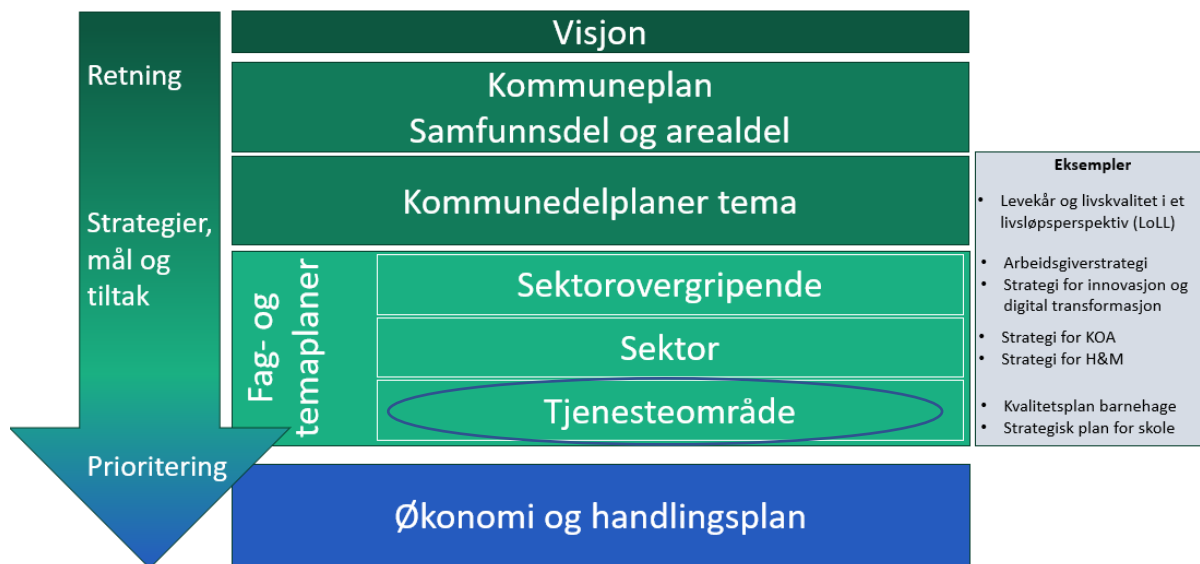
Innledning	2
Strategiens plass i kommunens plansystem	2
Visjon	3
Satsingsområder for enhet skole	4
Satsingsområde: Styrke kvaliteten på relasjonsbasert og trygg læringsledelse	6
Her er vi.....	7
Slik vil vi ha det	7
Slik kommer vi dit	7
Slik gjør vi det.....	8
Slik vet vi at vi er på riktig vei	8
Satsingsområde: Styrke kvaliteten på arbeid med trygt og godt læringsmiljø.....	9
Her er vi.....	9
Slik vil vi ha det	10
Slik gjør vi det.....	11
Slik vet vi at vi er på riktig vei	11
Satsingsområde: Styrke kvaliteten på elevenes grunnleggende ferdigheter.	12
Grunnleggende ferdigheter – Regning, lesing, skriving og muntlige ferdigheter	12
Her er vi.....	12
Slik vil vi ha det	12
Slik kommer vi dit	13
Slik gjør vi det.....	15
Slik vet vi at vi er på riktig vei	16
Avslutning	16

Innledning

Strategiplan for enhet skole er utledet fra kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet og kommunens overordnede planverk. Strategiplanen skal peke ut en retning og gjennom den tydeliggjøre hvor skole skal rette sin innsats. Det er beskrevet en overordnet målsetning for enhet skole med fem satsingsområder som utgjør de bærende elementene som underordnet innsats skal rette seg mot.

Strategiplanen skal være et kortfattet dokument som gir tydelig retning, og som via sin oppbygging letter tilgangen til informasjon om satsingsområdene for ansatte, elever, foresatte og innbyggere. Planen vil ligge på kommunens nettside hvor den vil presenteres på en enkel måte som letter en rask tilgang til de ulike delene av planen.

Strategiens plass i kommunens plansystem

Figur 1 Forenklet modell av strategiens plass i kommunens plansystem

Denne strategien er en temaplan som følger opp og tydeliggjør overordnede målsetninger og strategier fra blant annet kommunens visjon og kommuneplan og kommunedelplaner. Verdiene som ligger til grunn for skolens samfunnsoppdrag er også nedfelt i FNs barnekonvensjon og i opplæringsloven med forskrift.

Visjon

Moss kommunes visjon er et fremtidsbilde som skal skape felles mening og retning for oss i Moss. Den skal engasjere og vise vei for innbyggerne, folkevalgte og medarbeiderne i kommunen.

Visjonen er laget av innbyggere, ansatte og folkevalgte og ble vedtatt i fellesnemnda for nye Moss kommune den 5. desember 2018. Innbyggere, ansatte og politikere har delt fremtidsbilder og diskutert visjon under spørsmålet «Hva drømmer du om?».

Ved å se på alle innspillene i et fugleperspektiv har svaret på spørsmålet blitt til: «Mangfoldige Moss—skapende, varmere, grønnere».

Mangfoldige Moss - skapende, varmere, grønnere

Mangfoldige Moss

Mangfold er viktig for Moss kommune. Mangfold i befolkningen, kulturen, idretten, naturen og næringslivet. Moss skal ha plass for alle mennesker, og ulikhetene våre skal være en ressurs for arbeidslivet, kulturlivet og for det sosiale livet i Moss. Mangfoldigheten gir oss flere bein å stå på, og mulighet til å utvikle et bærekraftig samfunn.

Skapende

Skapende - fordi det favner både det kreative innenfor kunst og kultur, samtidig som det tar med seg det historiske og nåtiden gjennom alt som er skapt og skapes i landbruk og næring.

Varmere

Varmere - fordi vi i Moss ønsker at alle skal være inkludert og opplever tilhørighet, trygghet og mestring. Samfunnsutvikling skal fremme folkehelse og redusere sosiale forskjeller.

Grønnere

Grønnere - fordi Moss skal bli grønnere gjennom å bevare naturen og kulturlandskapet, ha en god blå-grønn struktur i kommunen, redusere klimagassutslipp og begrense skadeomfang som følge klimaendringer.

Satsingsområder for enhet skole

Kommunedelplanen Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) omhandler blant annet sosial bærekraft og FNs bærekraftsmål. Hovedmålet for planen er: I Moss er alle inkludert og opplever trygghet og mestring. Alle deler av visjonen til Moss kommune og målet med LOLL sammenfaller og styrkers skolens samfunnsoppdrag som vi finner i opplæringsloven og overordnet del av læreplanverket. De verdiene som ligger til grunn for kommunens planer og som står sentralt i skolesektoren er nedfelt i FNs barnekonvensjon. Konvensjonen inneholder bærende prinsipper som: Hensyn til barnets beste, barnets rett til medbestemmelse, prinsippet om ikke-diskriminering og barnets rett til liv, overlevelse og optimal utvikling.

Når målsetninger og satsningsområder for Mosseskolen presenteres under er det lagt vekt på at verdigrunnlaget fra overordnede plandokumenter gjennomsyrrer det elevene opplever i skolehverdagen hver eneste dag.

Alt av skolenes mangfoldige og langsiktige arbeid kan ikke innlemmes i en strategiplan. Skolene har blant annet et sterkt og vedvarende fokus på grunnleggende digitale ferdigheter og programmering, som er en del av fagfornyelsen.

I Mosseskolene er det fokus på leksebevissthet. Leksebevissthet handler om å gi eventuelle lekser som er relevante, meningsfulle, og tilpasset elevenes ulike behov og forutsetninger. Det innebærer også å vurdere hvordan lekser påvirker elevers læring, mestring og trivsel, og å tilpasse praksisen deretter. Alle skoler med SFO jobber med ny rammeplan som sammenfaller med verdigrunnlaget i kommunens plandokumenter og skolenes satsningsområder.

Som en utvikling og styrking av Strategisk plan for enhet skole 2022-2025 har gjeldende plan et økt fokus på grunnleggende ferdigheter i begynneropplæringen. Lese og skriveopplæringen ses i sammenheng og kompetansen i digitale hjelpemidler med skrive- og lyd støtte styrkes. Alle barneskolene deltar i nettverk for å samkjøre og styrke begynneropplæringen.

Satsningsområdene som utheves i strategiplanen er de mest sentrale og grunnleggende områdene hvor skolen skal jobbe for å imøtekomme forventninger og krav fra overordnede styringsdokumenter og kommunale visjoner og planer.

Den overordnede målsetningen for skolesektoren er:

Trygge elever som føler mestring sosialt og i fag, og som blir godt rustet til å gjennomføre og bestå videregående skole.

Skolen utdanner i dag elever til en fremtid vi ikke kjenner og til jobber som ennå ikke finnes. Viktigheten av å bestå videregående opplæring har aldri vært mer viktig enn nå. De arbeidsplassene som tidligere ikke hadde krav om bestått videregående skole finnes knapt lenger. Grunnskolen må gi alle elever et faglig og sosialt grunnlag som gir tro på egen mestring. Statistisk er Moss inne i en positiv trend hvor flere gjennomfører og består videregående skole. Satsningsområdene som beskrives i denne strategiske planen er ment å sikre at den positive trenden vedvarer.

I skole er det alltid sammensatte problemstillinger og de ansatte må hele tiden være utviklingsorienterte for å kunne gi elevene et best mulig opplæringstilbud. Forskning er tydelig på at skolens arbeid med trygge læringsmiljøer er avgjørende for at elevene skal være i gode læringsprosesser og mestre faglig.

Alle som har et ansvar for opplæringen i skolen jobber i dag med å tolke, forstå og trene på føringer og krav som ligger i Fagfornyelsen. Dette gjelder lærere, instruktører, assistenter, skoleledere, skoleeiere og andre yrkesgrupper i skolen. Fagfornyelsen omhandler hva elevene skal lære, men i like stor grad er det fokus på hvordan elevene lærer og hvilken kompetanse de skal trenes til. Skoleledere og lærere skal blant annet gjøre kloke vurderinger rundt praktisk og inkluderende undervisning, medvirkende og aktive elever, pedagogisk bruk av IKT og programmering, ny vurderingspraksis, leksebevissthet, nye læreplaner og nye eksamensordninger. Dette er ting som ikke kan vedtas eller innføres, men som det må trenes på over tid, og hele tiden skal inkludering av hver enkelt elev stå i sentrum.

I den kommende perioden ønsker vi i Mosseskolen å ha et enda sterkere fokus på lekens betydning i opplæringen. Vi vet at lek er nødvendig for trivsel og utvikling, og da må vi legge til rette for at lek gir muligheter til kreativ og meningsfull læring.

En viktig del i SIMM-arbeidet er bruk av varierte undervisningsmetoder, fysisk aktivitet og hjernepauser. Elevene i Mosseskolen skal oppleve at de får muligheten til å vokse både faglig og sosialt på ulike måter. Å tenke at lek som metode er en del av denne opplevelsen, vil bidra til en inkluderende og intellektuelt stimulerende undervisning. Når elevene leker og er i aktivitet, lykkes alle fordi leken er barnets selvvalgte middel til å skape mening.

Når elevene får leke på skolen opplever de samarbeid, mestring, de kan lage og følge regler, de forhandler, konsentrerer seg, innretter seg etter andre, tar initiativ, bearbeider følelser, er kreative, bruker fantasien, bruker kroppen, bruker nye ord og begreper, håndterer konflikter og opplever glede. Dette er danning og læring i praksis.

Fagfornyelsen gir skolene et nytt og utvidet kompetansebegrep:

Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenking.

Kompetansebegrepet utfordrer skolene på å tenke variert og praktisk i opplæringen. Elevene skal få rike muligheter til å lære og utvikle læringsstrategier, være kreative og kritiske i samarbeid med lærer og medelever. Praktisk-estetiske fag er sentrale og viktige for elevenes muligheter til utfoldelse, kreativitet og variert læring. Når det gjelder kritisk tenking, vil god pedagogisk bruk av kunstig intelligens være et sentralt tema for alle norske skoler i årene som kommer

Mosseskolen fortsetter å styrke samarbeidet med ungt entreprenørskap og legger til rette for alternative læringsarenaer og samarbeid med næringslivet ved behov

For å møte sammensatte forventninger fra styringsdokumenter har enhet skole i Moss samarbeidet med Høgskolen i Innlandet med SIMM (Sammen om inkluderende Miljø i Moss) siden 2019. Arbeidet er basert på moduler som utarbeides i samarbeid mellom Moss kommune og Høgskolen i Innlandet. SIMM utarbeides etter evaluering og innspill fra skoleledere og lærere hvert skoleår. Arbeidet er

forskningsbasert og praktisk tilrettelagt med utprøving i eget klasserom for lærere, kollegaobservasjon og samarbeid i grupper av ansatte på hver skole.

Parallelt med SIMM gjennomføres ulike kursrekker som for eksempel i programmering/kunstig intelligens og skolene har sine lokale satsningsområder. Fra 2025 er det et styrket fokus på begynneropplæringen med støtte fra avdeling PPT (Pedagogisk -Psykologisk Tjeneste). Et stort antall lærere går på videreutdanning for å møte krav til undervisningskompetanse i tradisjonelle skolefag og i områder som programmering og spesialundervisning.

Skoleeieravdelingen jobber sammen med PPT og skolene for å harmonisere praksis, spre kompetanse og samarbeide for et likeverdig tilbud til alle elever uavhengig av hvilken skole elevene går på.

Skolesektoren ser behovet for å holde vedlike og styrke tverrfaglig samarbeid i kommunen, og bygge laget rundt barn og familier som har behov for støtte. Inkludering av alle barn i et trygt og godt skolemiljø krever i mange tilfeller tverrfaglig innsats til familier. I denne sammenhengen samarbeider skolene med PPT og helsesykepleier i skolens interne støttesystem. Barnevern, familieteam og andre kommunale instanser koples på ved behov.

Skolen skal ha en god alderstilpasset opplæring for barn om kropp, seksualitet, identitet og følelser i samarbeid med skolehelsetjenesten.

I Mosseskolen satses det med andre ord på mange sentrale områder for å optimalisere elevenes læring, utvikling og trivsel. I tråd med oppbygging av kommunale planer og det overordnede målet for skole, presenteres videre tre sentrale satsningsområder.

- 1. Styrke kvaliteten på relasjonsbasert og trygg læringsledelse**
- 2. Styrke kvaliteten på arbeid med trygt og godt læringsmiljø**
- 3. Styrke kvaliteten på elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning og muntlige ferdigheter.**

Satsingsområde: Styrke kvaliteten på relasjonsbasert og trygg læringsledelse

For skolesektoren hviler et stort ansvar for alle ansatte om å legge til rette for en inkluderende og støttende kultur. De voksne skal følge med og være støttende i dialog med alle barn og foreldre. Det er en vedvarende og viktig oppgave å fange opp mistrivsel og følelse av utenforskap. For å lykkes må det jobbes med relasjonell og god ledelse på alle nivåer i kommunen, fra kommunal ledelse og til de ansatte som møter barna i skolehverdagen. Både skole og SFO jobber med suksessfaktorer i trygg og god voksenledelse.

I en støttende og inkluderende kultur må alle ansatte samarbeide og støtte hverandre. I profesjonsfellesskapet på hver skole må man jevnlig diskutere og evaluere hvordan de ansatte lykkes med å inkludere alle elevene i fellesskapet.

Det tverrfaglige temaet Folkehelse og Livsmestring skal prege opplæringen i Fagfornyelsen. Temaet skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. Det er de voksne i skolen som skal være lyttende til elevenes tanker om verdivalg og samtidig modellere grensesetting og respekt for andres tanker og følelser. Å lykkes med dette forutsetter fokus på å bygge gode relasjoner til alle elevene og å videreutvikle god klasseledelse gjennom profesjonsfellesskapet.

Her er vi

Mange barn har sammensatte utfordringer og behov for tilrettelegging på skolen. For alle barn er det avgjørende å bli sett, møtt og forstått av voksne i skolehverdagen og i SFO.

Slik vil vi ha det

Alle barn skal ha forventet utvikling i et inkluderende fellesskap med en trygg og god skolehverdag.

Slik kommer vi dit

Satsningsmål

1. I skolen er alle voksne ledere
2. God skole preges av relasjonsbasert og tydelig ledelse
3. Læringsledelse handler om trygg, støttende og åpen dialog
4. Læringsledelse handler om å utfordre og stille krav
5. I dialog med elever og foreldre er de ansatte på skolen den profesjonelle parten som tar hovedansvar for god relasjon
6. Alle voksne deltar aktivt i profesjonsutviklingen i SIMM
7. De voksne evaluerer egen praksis jevnlig, både individuelt og i profesjonsfellesskapet

Effektmål

1. Elevene opplever omsorgsfulle og støttende voksne (elevundersøkelsen, elevsamtaler og foreldreundersøkelse (høst 2025, 2027 og 2029))
2. Elevene opplever mestringstro og forventninger fra de voksne (elevundersøkelsen, elevsamtaler)
3. Foreldrene opplever god informasjon og støttende dialog med skolen (foreldreundersøkelse, utviklingssamtaler)
4. Lærere og andre ansatte opplever omsorgsfulle og støttende skoleledere (ståstedsanalyse, medarbeidersamtale, medarbeiderundersøkelse)
5. Lærere og andre ansatte opplever mestringstro, støtte og forventninger fra skoleledere (ståstedsanalyse, medarbeidersamtale)
6. Lærerne og andre ansatte deltar aktivt i profesjonsfellesskapet og er endringsvillige
7. Skolelederne opplever mestringstro, støtte og forventninger fra enhetsleder skole og skoleeieravdelingen (ståstedsanalyse, 10-Faktor og medarbeiderundersøkelse, evalueringer og medarbeidersamtale)

Slik gjør vi det

Både i skole og SFO jobber vi med voksenrollen. Relasjonssterke voksne mestrer å støtte alle elever, også elever med utvidede behov, evnerike elever eller elever med mangelfulle strategier for å forholde seg godt til omgivelsene.

I SIMM benytter vi metodikken Pedagogisk Analyse. Metodikken hjelper voksenfellesskapet til å se løsninger for å støtte enkeltelever og bygge gode læringsmiljøer.

Tydelige og relasjonsskapende voksne mestrer å ramme inn elevene i trygge læringsmiljøer. For å stadig utvikle seg i voksenrollen i skole og i SFO, skal alle delta positivt i utviklingsarbeidet ved skolen.

Slik vet vi at vi er på riktig vei

- Andelen som fullfører og består videregående skole øker
- Elevene trives på skolen og i SFO (elevundersøkelsen og foreldreundersøkelse)
- De voksne trives i skolen og SFO (ståstedsanalysen, 10-Faktor og medarbeiderundersøkelse)
- Foreldrene er fornøyde med skolen og opplever god dialog, informasjon og støtte fra skolen (foreldreundersøkelse)
- Den årlige tilstandsrapporten fra skole vil inneholde både kvalitativ og kvantitativ analyse av kommunens arbeid med relasjonsbasert og trygg læringsledelse

Satsingsområde: Styrke kvaliteten på arbeid med trygt og godt læringsmiljø

Trygt og godt læringsmiljø i skolen ligger til grunn for all læring i skolen, både sosial læring og faglig læring.

Skolenes arbeid med læringsmiljøet har i senere år hatt en stor utvikling og en profesjonalisering ved hjelp av praksisrettet forskning. Utviklingen har kommet parallelt med føringer og krav fra nasjonale styringsdokumenter som opplæringsloven, overordnet del og fagfornyelsen. Trivsel og inkludering i skolemiljø regnes ikke i dag som noe adskilt fra elevenes læring, men det veves sammen i skolenes verdigrunnlag og opplæringstilbud til elevene i skolehverdagen og i SFO.

Begreper som lærelyst, motivasjon og elevmedvirkning står sentralt i fagfornyelsen. For å lykkes skal skolene jobbe for en læringsorientert kultur hvor elevene skal føle mestring. For å oppleve mestring må elevene involveres og være aktive i egen læringsprosess. Elevene skal hjelpes til å sette ord på egen læring.

Her er vi

Alle skoler og alle klasser opplever tidvis utfordringer med trygt og godt læringsmiljø. Det kan dreie seg om enkeltelever, grupper eller om den sosiale dynamikken i klasserommet. Lærernes profesjonelle jobbing med trygt og godt læringsmiljø er et svært sentralt område i Mosseskolen. Uten kontinuerlig utvikling av skolenes kapasitet på dette området vil ikke kommunen kunne nå målsetningen om å *bidra til deltakelse for alle, like muligheter og varig endring av rotårsakene til utenforskap*. Kommunen vil heller ikke kunne nå skolens sektormål om *trygge elever som føler mestring sosialt og i fag, og som blir godt rustet til å gjennomføre og bestå videregående skole*.

Elever og ansatte i Mosseskolen melder om at uønsket språkbruk utfordrer trivsel og trygghet i skolemiljøet. På oppdrag fra politisk nivå er det gjort et forarbeid for å styrke fokus på språkbruk i mosseskolene. I forarbeidet har Ungdomsrådet medvirket og Kommunalt Foreldreutvalg (KFU) og Idrettsrådet er orientert. Fra skolestart i 2025 vil skolene jobbe med felles fokus på språkbruk. Foresatte og lag og foreninger vil holdes orientert, med ønske om felles fokus på språk både på og utenfor skolen.

Mosseskolene har siden 2019 jobbet strukturert og kompetansebyggende gjennom SIMM. I samarbeid med Høgskolen i Innlandet utarbeides moduler hvor alle ansatte jobber med voksenrollen i læringsmiljøet. Hovedtema for SIMM i perioden 2025-2030 vil være trygg, tydelig og god klasseledelse for å styrke elevenes læring og trivsel.

SIMM er et langvarig og krevende utviklingsarbeid som bygger kommunens kapasitet til å imøtekomme kommunens overordnede visjoner og målsetninger på kommunalområdet og i skolesektoren. Det stilles tydelige forventninger til alle voksne i skolen om å videreutvikle kompetanse i å støtte alle elever.

I arbeidet med trygge læringsmiljøer benytter skolene alle tilgjengelige ressurser. Skolene har sitt interne støttesystem som jevnlig drøfter og evaluerer læringsmiljøet. PPT og helsesykepleier deltar i internt støttesystem. Ved behov kopler skolene på kommunens støttesystem, herunder skoleeieravdeling, familieteam, barnevern, og andre kommunale instanser.

I arbeidet med trygt og godt læringsmiljø er også samarbeid med alle foreldre avgjørende. Skolen skal ta imot alle henvendelser med forståelse, men også være støttende og tydelig med hva som forventes av hjemmet for å sikre at barna blir medspillere i læringsmiljøet.

[Slik vil vi ha det](#)

Alle barn skal være fysisk, psykisk og sosialt inkludert i læringsmiljøet. I et folkehelseperspektiv skal alle barn føle seg inkludert og som en naturlig og akseptert del av læringsmiljøet på egen skole.

[Slik kommer vi dit](#)

Satsningsmål for trygt og godt læringsmiljø

1. Skolene arbeider systematisk for et godt læringsmiljø med nulltoleranse mot mobbing, vold og trusler mot elever og ansatte
2. Rektor og skoleledelsen er tydelige på bruk av kommunale rutiner og regler for hvordan man forebygger og håndterer trivselsaker i henhold til kapittel 12 i Opplæringsloven
3. Lærerne og ansatte i skolen skal bevisst og kontinuerlig jobbe med å etablere og vedlikeholde gode relasjoner til hver enkelt elev
4. Lærerne og ansatte i SFO arbeider systematisk med utvikling av klasse- og læringsmiljøet, herunder klasseregler, språkbruk og trivselsregler
5. Lærerne samarbeider og følger opp elevenes faglige og emosjonelle utvikling
6. Lærerne er bevisste på elevens stemme i planlegging og vurdering
7. Lærerne gir elevene konkrete og hyppige fremovermeldinger som bidrar til mestringfølelse, økt læring og lærelyst
8. Lærerne sikrer at elevene bruker ulike former for egenvurdering
9. Lærerne har fokus på trening, læring og progresjon
10. Alle voksne på skolene deltar aktivt i profesjonsutviklingen i SIMM
11. Skoleeieravdelingen er i tett dialog med hver skole og støtter skolene ved behov
12. Skolene og skoleeieravdelingen samarbeider tett med PPT og helsesykepleiere, og kopler på annen tverrfaglig kompetanse ved behov
13. Alle voksne på skolen skal bidra til å utvikle elevenes følelse av livsmestring gjennom lek og læring
14. Læreren skal ha tydelig ledelse i klasserommet, og alle elever skal møte klare regler for oppførsel.

Effektmål

1. Elevene har en trygg skolehverdag både sosialt og faglig (elevundersøkelsen, utviklingssamtale og foreldreundersøkelse)
2. Elevene føler støtte av de voksne på skolen (elevundersøkelsen, foreldreundersøkelsen og dialog med enkeltelever og foreldre)
3. Elevene føler tilhørighet i klassen (elevundersøkelsen)
4. Elevene får økt læringsutbytte gjennom et trygt, støttende og strukturert læringsmiljø (nasjonale prøver, eksamen og standpunktkarakterer)
5. Elevene er aktive deltakere i egen læringsprosess (elevundersøkelsen)
6. I et folkehelseperspektiv skal alle elevene være trygge til å delta aktivt i utforskende og skapende læringsaktiviteter
7. Lærerne samarbeider, har verktøy for å jobbe med trygge læringsmiljøer, og er trygge på hvordan trivselsaker håndteres (oversikt kap 12 saker, elevundersøkelsen og bruk av pedagogisk analyse (SIMM))
8. Foreldrerepresentantene i skoleutvalgene skal innenfor sine rammer bidra positivt til et godt læringsmiljø og støtte skolens arbeid med inkludering

Slik gjør vi det

Vi jobber fokusert med kapasitetsbygging gjennom SIMM. Vi har kontinuerlig verdibasert fokus i dialog mellom skoleeieravdeling-skoleledere- lærere og andre ansatte, foreldre og elever. Skolen er ansvarlig for at alle opplever støttende og positiv dialog i skolen og i dialog med skolen. Vi videreutvikler interne støttesystemer for å analysere tiltak og tilrettelegginger. Vi kopler på kommunal og ekstern kompetanse ved behov.

Slik vet vi at vi er på riktig vei

- Andelen som fullfører og består videregående skole øker (målbarhet er i noen grad avhengig av inntaksmodellen til vgs.)
- Elevene trives på skolen og i SFO (elevundersøkelsen, foreldreundersøkelsen)
- De voksne trives i skolen og SFO (ståstedsanalysen, 10-Faktor og medarbeiderundersøkelse)
- Foreldrene er fornøyd med skolen og opplever god dialog, informasjon og støtte fra skolen (utviklingssamtale og foreldreundersøkelse)
- Den årlige tilstandsrapporten fra skole vil inneholde både kvalitativ og kvantitativ analyse av kommunens arbeid med trygge og gode læringsmiljøer

Satsingsområde: Styrke kvaliteten på elevenes grunnleggende ferdigheter.

Forskning er tydelig på at elevenes grunnleggende ferdigheter er avgjørende for elevenes mestringsfølelse, deltakelse og utvikling på alle trinn. Grunnleggende ferdigheter er også uavhengig av fag og de fremheves i overordnet del av læreplanverket. Grunnleggende ferdigheter (regning, skriving, lesing, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter) ble integrert i læreplanene fra 2006. Forløpet for dette var et internasjonalt fokus på viktigheten av basiskunnskaper/ferdigheter. I Norge ble fokuset på grunnleggende ferdigheter motivert både av behovet for å styrke elevenes læringsresultater og å tjene som redskaper for læring og utvikling i et livslangt perspektiv. Fagfornyelsen fremhever nå en aktiv og medvirkende elevrolle som krever utvikling av muntlige ferdigheter, lese- og skriveferdigheter og regneferdigheter.

Alle elever gjennomgår modningsprosesser i løpet av skoleløpet. Viktigheten av å kunne regne, lese, skrive og å ha muntlige ferdigheter ligger til grunn for å kunne delta og mestre, uavhengig av alderstrinn og skolefag. Fra 2025 er det et styrket fokus på begynneropplæringen med støtte fra avdeling PPT. Med tidlig og vedvarende innsats på grunnleggende ferdigheter er målet at alle elevene skal kunne ha læringsprogresjon og kople seg på kompetansemål i løpet av skoleløpet. Mestring i grunnleggende ferdigheter anses også avgjørende for motivasjon og mestringstro, for å gjennomføre og å bestå videregående opplæring.

Enhet skole, med PPT videreutvikler høsten 2025 og våren 2026 kommunal leseplan til å bli en kommunal lese, skrive og regneplan. Det er viktig med en kommunal og forskningsbasert plan som støtter satsningen på de grunnleggende ferdighetene for hele grunnskoleløpet.

For å sikre deltakelse, medvirkning og læring for alle elever, er det nødvendig med bevisst tilrettelegging og kunnskap om hvordan man kan tilrettelegge for å bruke alternativ og supplerende kommunikasjon, forkortet til ASK i lek og læringsaktivitet.

Grunnleggende ferdigheter – Regning, lesing, skriving og muntlige ferdigheter

Her er vi

Allerede fra første skoleår er det store variasjoner i elevenes grunnleggende ferdigheter. Elevene har ulik progresjon og modning gjennom hele grunnskoleløpet. Skolene gjennomfører kartlegginger og har oversikt over progresjonen til elevene. Det er viktig at fokus og vedvarende trening på grunnleggende ferdigheter ikke tones ned til fordel for mer fagspesifikke mål utover i skoleløpet.

Slik vil vi ha det

Alle elever skal støttes og utfordres med tilpasset opplæring. Lekbasert og variert opplæring, og vedvarende fokus på mestring er avgjørende for at alle elevene skal lykkes i utviklingen av grunnleggende ferdigheter. Tilpasset opplæring gjelder alle elever, og skal i størst mulig grad skje gjennom variasjon og tilpasninger til mangfoldet i elevgruppen innenfor fellesskapet. Alle elever skal få muligheter til å utvikle sitt læringspotensiale, også elever med stort læringspotensiale.

Slik kommer vi dit

Satsningsmål for lesing, skriving og regning

1. Skoleeier, skoleledelsen og lærerne analyserer og følger opp resultater fra kartlegginger, prøver og undersøkelser
2. Lærerne bruker elevresultater for å tilpasse undervisningen til klassen og den enkelte elev
3. Skolene bruker kommunal lese, skrive og regneplan for å sikre elevenes opplæring i grunnleggende ferdigheter
4. Lærerne bruker praktisk, varierte, lekbaserte, utforskende arbeidsmetoder og oppgaver av typen LIST (Lav Inngangsterskel Stor Takhøyde)
5. Lærerne arbeider systematisk med begreper og begrepsforståelse
6. Pedagogisk bruk av IKT brukes som en naturlig del av opplæringen, med god og tilpasset bruk av skrive- og lydstøtte
7. Samarbeidsoppgaver og helklassesamtale brukes for å øke forståelse i lesing, skriving og regning
8. Flere lærere øker sin kompetanse gjennom videreutdanning, kommunale kurs og satsninger og skolebaserte prosesser
9. Lærerne på helskole og på trinn bruker profesjonsfellesskapet til å utnytte potensialet for lesing, skriving og regning i alle fag
10. Lærerne utnytter potensialet i leksebevissthet, med eventuelle lekser som fører til mestring i grunnleggende ferdigheter, praktisk utforskning og undring
11. Det fokuseres på tidlig innsats for at alle elever skal oppleve mestring og utvikling på sitt nivå

Effektmål

1. Elevene opplever mer praktisk, variert og utforskende undervisning (årlig undersøkelse)
2. Lærerne bruker elevresultater og kartlegging på trinn for å tilpasse undervisningen til klassen og den enkelte elev
3. Elevene anvender begreper, teknikker og strategier i ulike fag og sammenhenger
4. Elevene øker sin motivasjon og mestring (kartleggingsundersøkelser, elevundersøkelsen, elevsamtaler og logg, nasjonale prøver, standpunkt og eksamen)
5. Nasjonale kartleggingsprøver, nasjonale prøver og eksamen i norsk og matematikk stiller store krav til leseferdigheter, skriveferdigheter og leseforståelse. Resultater på de nasjonale prøvene og eksamen vil vise hvordan Moss kommune styrker elevenes læring
6. Elevene føler seg inkludert og medvirker i undervisningen (elevsamtaler, logg, utviklingssamtale og elevundersøkelsen)

Satsningsmål for muntlige ferdigheter

1. Gjennom opplæringen i Fagfornyelsen skal elevene få rike muligheter til å utvikle muntlige ferdigheter gjennom dialog og samarbeid
2. Relasjonell og støttende dialog er en av bærebjelkene i Fagfornyelsen
3. Lærerne tilpasser og varierer aktiviteter som tilpasser og inkluderer alle elever
4. Elever kan trygges og trene på å lese inn tekster, tanker og meninger digitalt til lærer
5. Lærerne fokuserer på trygge klasserom hvor det jobbes med ferdigheter, utvikling, læring og mestring
6. Lærerne benytter åpne og rike spørsmål og oppgaver, hvor alle kan delta
7. Lærerne tar imot svar fra alle elever på en anerkjennende og støttende måte
8. Lærerne utnytter potensialet i dialogen med elevene, både en-til-en, i grupper og i inkluderende helklassesamtale
9. Elevene opplever trygge og gode elevsamtaler på egne premisser
10. Lærerne utnytter potensialet i leksebevissthet, med eventuelle lekser som fører til mestring i grunnleggende ferdigheter, utforskning, undring, leseglede og lærelyst som de kan dele med lærer og medelever

Effektmål

1. Elevene føler seg lyttet til og forstått (elevsamtaler, logg, utviklingssamtale, elevundersøkelsen og foreldreundersøkelsen)
2. Elevene føler støtte og lærelyst gjennom lærerness vurderingspraksis (Elevundersøkelsen)
3. Elevene kan uttrykke egne meninger, utforske ulike perspektiver og delta i meningsbryting med andre (kompetansemål i alle fag)
4. Elevene kan evaluere egen læring i dialog med lærer og medelever
5. Elevene kan med egne ord sette ord på egen læring og evaluere læringen
6. Elevene føler seg inkludert og medvirker i undervisningen (elevsamtaler, logg og elevundersøkelsen)
7. Muntlig eksamen på 10.trinn er endret til å i større grad vektlegge elevenes muntlige ferdigheter og dialogferdigheter, og i mindre grad vektlegge en ferdiglaget presentasjon

[Slik gjør vi det](#)

Arbeid med grunnleggende ferdigheter setter krav til fokus fra skoleeieravdelingen, PPT, skoleledere og lærere.

Fokus på grunnleggende ferdigheter setter krav til samarbeidet og profesjonsfellesskapet ved hver skole. Lesing, skriving, regning og muntlige ferdigheter er ikke fagspesifikke (matte og norsk), men er et felles ansvar for alle lærere på alle trinn.

Med kommunal leseplan, støtte fra PPT og kommunalt nettverk for begynneropplæring, legges det til rette for struktur og samarbeid på hver skole og mellom skoler i kommunen.

Slik vet vi at vi er på riktig vei

- Elevene opplever mestring og tilpasset opplæring på sitt nivå
- Elevene utvikler grunnleggende ferdigheter gjennom hele grunnskolen
- Skolene benytter kartlegginger og kjennskap til hver enkelt elev til å holde fokus på utvikling av grunnleggende ferdigheter
- Kartleggingsprøver, Nasjonale prøver og eksamen viser hvordan klasser, skoler og kommunen lykkes i å støtte elevenes grunnleggende ferdigheter
- Den årlige tilstandsrapporten fra skole vil inneholde både kvalitativ og kvantitativ analyse av kommunens arbeid med å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter

Avslutning

Strategisk plan for skole er ment både som et retningsgivende arbeidsdokument for skolesektoren og som et overordnet plandokument som henger sammen med overordnede kommunale visjoner og planer. Planen vil også legge ramme for årlig tilstandsrapport og skolekonferanse (annet hvert år), slik at satsningsmålene i planen kan evalueres kvalitativt og kvantitativt. Til sist vil også planen være en del av skoleeiers strategi for å sikre lovmessige krav i Opplæringsloven, samt barns grunnleggende rettigheter nedfelt i FNs barnekonvensjon.

Enhet skole skal sikre at elever med nedsatt funksjonsevne får oppfylt sine menneskerettigheter på lik linje med andre, ved å fremme likebehandling og motvirke diskriminering i henhold til CRPD- Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

ⁱ St.Meld.30, 2004